

vant til, stille spørgsmålet: Hvad gør vi? I stedet for: Hvad gør jeg?

Må jeg nævne seks områder, hvor jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi får sat dagsordenen, og hvor jeg synes, at regeringen er godt i gang med at gøre det:

For det første: Vi må erkende, at der stadig er lang vej, før det rummelige arbejdsmarked bliver en realitet, før der bliver plads til alle på reelle arbejdspladser. Der er over 270.000 personer på førtidspension, og når vi spørger, så svarer næsten halvdelen af dem, at de fortsat mener at være delvis arbejdsdygtige. Det skal udnyttes.

Der sker fortsat en stigning i antallet af konthjælpsmodtagere trods det økonomiske op-sving. Det er ikke godt nok. 70 pct. af de førtidspensionister, der kommer fra sygedagpenge, har aldrig modtaget et revalideringstilbud eller nogen anden form for aktiverende forløb. Det må vi have gjort noget ved.

For det andet: Vi har brug for respekten for retten til at være anderledes, for individets rettigheder over for systemet og for respekten for den enkeltes ret over for flertallets fordomme. Det viser sig selvfølgelig først og fremmest i forhold til dem med de anderledes navne, dem, der ikke hedder Jensen og Hansen, og hvad det måtte være. Halvdelen af de unge med de fremmede navne har ikke arbejde, unge flygtninge eller indvandrere har meget vanskeligt ved at få en lære- eller praktikplads, og en ung veluddannet ingeniør kan skrive 600 ansøgninger og få 600 afslag. Er det nu kun, fordi navnet er anderledes? Og har vi råd til det? Retten til at være anderledes giver tryghed, og det gør den såvel for danskere som for udlændinge.

For det tredje: Vi har brug for at bygge bro over uddannelseskløften. Derfor er en af regeringens afgørende reformer en voksen- og efteruddannelsesreform. Der er en halv million voksne, der faktisk ikke kan læse, der er i dag ca. 80.000 børn, der får specialundervisning – det er faktisk hvert syvende barn i skolen – og ca. 7.000 børn er svært handicappede. Der er masser at gøre for at samle dem op, der er i gang med at blive tabere i vores samfund.

For det fjerde: Vi har brug for et miljøregnskab, der giver sorte tal på bundlinjen og ikke røde. Vi har brug for at ændre adfærd i tide, ikke når vi opdager, at vi faktisk var for sent ude. Vi ser, at CO₂-udslippet stadig væk er for stort, ikke mindst i transportsektoren. Vi nedslider de energiressourcer, som kan udtømmes,

som altså ikke er vedvarende, og vi rydder ikke op i takt med produktionen. Derfor må vi også ændre livsstil så småt, ikke som nogen revolution, men sådan, at vi kan se næste generation i øjnene.

For det femte: Vi har brug for tillid til, at dansk identitet faktisk har livs- og bærekraft. Vores ønske om aktivt at præge Europa, om at være med til at realisere det udelte Europa, om at præge den globale udvikling, stiller krav om, at vi har tillid til vores egen identitet. Det gjorde det faktisk også for 100 år siden, og da var vi i stand til at mobilisere den nødvendige tillid. Vores øgede krav til de nye danskere om integration i det danske samfund stiller krav til vores bevidsthed om, hvad det egentlig vil sige at være dansk. Vi har brug for fællesskab. Vi har ikke brug for polarisering.

Og så det sidste og måske ikke mindst vigtige: Vi har i det hele taget brug for at tro på egne kræfter, men tro på egne kræfter i samarbejde med andre, at de små lande i fællesskab i Europa, i verden, kan gøre en forskel, at små lande faktisk kan blive store i fællesskab og matche dem, der har stormagtskarakter fra fødslen af.

Det er naturligvis ikke mindst et spørgsmål i den integrationsproces, som er i gang i Europa. Det er vigtigt, at vi er i stand til at give de store lande et modspil, og at vi finder de rette samarbejdspartnere, ellers får vi aldrig realiseret det europæiske fællesskab, som vi ønsker: det udelte Europa, som er langt større end det Europa, vi oplever i dag.

Men vi har også brug for at vise, at vi tør være med inden for organerne, at vi kan påvirke indefra. Vi må se i øjnene, at en lang række af de beslutninger, der skal tages, kræver, at vi er med ved bordet.

Vi skal være med til at påvirke, mens tid er, men vi skal også være klar over, at hvis vi ikke har befolkningen med os, hvis vi ikke er i stand til at forklare, hvad indflydelsen skal bruges til, hvis vi mistænkes for blot at løbe i kølvandet på de store lande, bliver det kolossalt svært at skabe det fællesskab, som er nødvendigt for den europæiske proces, vi er i gang med.

Vi har brug for fortsat at placere de ressourcer og de kræfter, vi kan overkomme, og vi gør det godt i forhold til mange lande i øjeblikket, når det drejer sig om konfliktforebyggelse og konfliktløsning. Vi har vist det i forbindelse med Kosovo, og vi har vist det dagligt i den tredje verden. Det er en indsats, som gør en forskel, som kan ses ude omkring i verden, og som